

Budapest,
1943.
aug. 11

V. évi.
32. sz.

Egyes
szám ára:
70 fill.

ERDÉLYI-FILM

HERVÉNYI
D. MATOLAY
K. ST. A.

Jávor,

Szelezky,

Bordy,

Latabár K.,

Kelly,

Vaszary,

Legenyei

Fényes Alice,

Tompa Pufi,

Kiss Manyi,

„Magyar Kívánsághangverseny”

ERDÉLYI-FILM

Bemutatója:
ÁTRIUM, KORSÓ

JÖN!

JÖN!

JÖN!

JÖN!

MÜNCHHAUSEN

az UFA
jubiláris
színes
filmje!

Minden idők
leggrandiózusabb alkotása

FORGALOMBA HOZZA:

**FILMIPARI ÉS
FILMKERESKEDELMI R. T.**

Budapest, IV., Kossuth Lajos-
utca 13. Telefon: 183-858

MAGYAR film

SZERKESZTI *Szatolay K. Géza*

FILMKAMARAI SZAKLAP
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., Erzsébet-körút 13. IV. emelet.
Tel.: 420-796, 426-576. Postatakarékp. csekksz.: 15410.
Előfizetési ár: egy évre 35 pengő, félévre 18 pengő.

V. ÉVFOLYAM 32. SZÁM — MEGJELENIK MINDENSZERDÁN — BUDAPEST, 1943. AUGUSZTUS HÓ 11

A tojás és a kritika

Mostanában, amióta elhangzott az a kívánság, hogy a filmek kritikusaí az eddiginél nagyobb szakértelemmel bírálják el a műveket, egyre főbben emlegetik Wilde Oszkár tetszetős axiómáját a tojásról és a kritikáról. Wilde azt mondta, hogy nem szükséges tudni tojást csinálni annak, aki megtudja ítélni, vajjon a tojás nem záp-e. Most ezt idézzetik számosan és ezzel igyekeznek elhárítani annak a kívánságnak kényelmellen és terhes következményét, hogy a bírálók szakértelmet is sajátítsanak el.

Wilde Oszkár kétségtelenül nagy író volt és rendkívül szellemes, de ez még nem jelenti azt, hogy az ő szellemi zsonglőrködése, elhullatott szípkörkái megfélebbezhetetlen jogtorrásként volnának tekintendők. Nézzük például a tojás és a kritika esetét. A hasonlat igen mulatságos, de mint az ilyen szípkörkák általában lenni szoktak, igen könnyen megdönthető, ha az ember kicsit gondolkodik rajta.

A tojás állati produktum, amely kétségtelenül nem záp állapotban jött a világra, hanem csak később romolhat meg. Olyan műalkotás aligha volt még, amely először jó volt, művészi és csak később romlott el. Azonkívül ha egy tojás záp, akkor azt kivétel nélkül mindenki zápnak minősíti. A kritikáknál azonban azt kell látnunk, hogy a vélemények különbözők. Nem láttunk még olyan rossz filmet, amelyet néhányan még ne dícsértek volna, s olyan jó filmet se láttunk, amelyet legalább egy-két kritikus ne kifogásolt volna. A hasonlat tehát már ebben a vonatkozásban is sántít.

De van még további hiba is az idézet körül. Nagy különbség az, ha állati produktumot bírál el az ember és ismét más, ha emberi alkotást. Az állat életfunkcióját nem végezheti el az ember, de a filmkészítés mesteriségét megtanulhatja mindenki, akiben erre hajlam van és veszi magának a

fáradtságot, hogy tanuljon. Wilde hasonlata ebben a vonatkozásában csak akkor állná meg a helyét, ha az emberi alkotások felett viszonyossági alapon állatok gyakorolnának kritikát, adott esetben a tyúkok.

Miután a filmek esetében emberek mondanak bírálatot emberi alkotások-

ról, anélkül, hogy Wilde Oszkár nimbuszát kisebbítenénk, hagyjuk el ezt a kényelmes és tetszetős játékot az idézetekkel, mert ezzel sem a kritikák nem lesznek komolyabbak és szakszerűbbek, sem pedig a filmek jobbák.

A magyar filmgyártás érdekében tartjuk szükségesnek, hogy a kritikusok rendelkezzenek több szakértelemmel, mert csakis így tudja a kritika betölteni nevelő és irányító hivatását.

Magyarország résztvesz a törökországi nemzetközi filmkiállításon

Július 31-én nyílt meg Lisszabonban egy nemzetközi filmkiállítás, amely augusztus 15-ig van nyitva s ezen a kiállításon résztvesz Európa valamennyi filmgyártó állama, valamint Amerika is.

A lisszaboni kiállításon Magyarország igen szép anyaggal vett részt, amelyben számtalan nagy statisztikai térkép, hatalmas fényképek, rajzok mutatják Magyarország filmgyártásának fejlődését, valamint mozgóképszínházainak örvendetes gyarapodását.

A hatalmas és igen érdekes anyagot az Országos Magyar Mozgóképipari Egyesület a Hunnia Filmgyár és a Magyar Filmiroda közreműködésével állította össze s azt terjesztették a Nemzeti Filmbizottság, valamint a Külügyminisztérium kulturális osztályának bírálata alá. Ugy a Nemzeti Filmbizottság, mint a Külügyminisztérium nagy meglepéssel vizsgálta át a kitűnő anyagot és most elhatározták, hogy hasonló kiállítású anyagot küldenek az augusztus közepén Ismyri-ben (Szmirna) rendezendő nemzetközi kiállításra is.

A törökországi nemzetközi kiállítás anyaga mégis annyiban különbözik a portugáliai kiállításétól, hogy Ismyribe a magyar filmgyártók is értékes anyagot küldenek, miután itt filmbemutatók is lesznek.

A Nemzetközi Filmbizottság és a Külügyminisztérium kulturális osztályának választása szerint három magyar filmet mutatnak be a törökországi kiállításon. Ezek: Emberek a havason (Hunnia film), Késő (Daróczy—Mester film) és Magyar Kívánsághangverseny (Erdélyi film). A három nagy játékfilmen kívül több értékes magyar kultúrfilmet is küldenek Ismyribe, amelyeket ugyancsak bemutatnak a nemzetközi közönségnek.

Reméljük, hogy mindkét nemzetközi kiállításon a magyarországi anyag szép sikert fog aratni s ez méltó jutalma lesz azoknak a lelkes férfiakkal, akik a kiállítás anyagának összegyűjtését és feldolgozását annyi fáradtsággal és önzetlenséggel végezték.

Módosították a filmkölcsönzők és mozisok között fennálló filmbérleti és szállítási keretmegállapodásokat

Az Országos Magyar Mozgóképipari Egyesület körlevélben értesíti tagjait, hogy a filmbérleti és szállítási keretmegállapodás egyes intézkedéseinek módosítása tárgyában kiküldött bizottság, amelyet az egyesület választmánya jelölt ki, a MMOE bizottságával már több alkalommal folytatott tárgyalásokat.

A bizottságot az időközben megjelent rendeletek által előállított módosításokat, valamint a két egyesület által javasolt változásokat tárgyalja le. A még szükséges további tárgyalások folytán a módosított Keretmegállapodás új kiadványa előreláthatólag csak az ősz elejére készülhet el. Minthogy a módosított Keretmegállapodás több olyan fontos és lényeges változtatást tartalmaz, mely módosításokat és változtatásokat mindkét érdekképviselet elfogadott és jóváhagyott és amely módosítások a jelen üzleti évad megindulásával már hatályba lépnek, ezért az OMME az alábbiakban közli tagtársaival a legfontosabb módosításokat.

(A lekötött változtatások és módosítások a filmbérleti ügyleteknél szakmai szövegek és az egyesület tagjaira nézve azok betartása egyaránt kötelező a két egyesület között érvényben lévő megállapodás értelmében.)

Ezek szerint a körlevél a következő módosításokat tartalmazza:

Az 1941. évben kiadott és 1941. július hó 10-én a két Egyesület által jóváhagyott filmbérleti és szállítási Keretmegállapodás 5-ik pont 2-ik bekezdés 3-ik sorában a »postafordultával« szó elmarad, helyébe a következő szöveg kerül: »ugyancsak 3 napon belül írásban.«

Ugyanezen pont (5-ik) 4-ik bekezdéséért a következő új szöveg kerül:

»A külföldi filmek kötésénél a film címe, ennek hiányában legalább a filmet előállító ország jelölendő meg; ezen megjelölések hiányában az illető filmre vonatkozóan a bérbevevő átvételi kötelezettsége nem áll fenn.«

A 11-ik pont 7-ik bekezdésének utolsó mondataként a következő szöveg kerül:

»A magyar film vezérfilm.«

A 22-ik pont utolsó bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

»A lekötött, de a kötési évadban július 31-ig meg nem jelent filmet a bérlő átvenni, bérbeadó pedig szállítani nem köteles. Kivételt képeznek azok az esetek, amikor az ugyanazon megállapodás-

sal lekötött filmek közül a normál filmeket a bérbeadó megjelentette és a vezérfilmet (vezérfilmeket) vagy azok valamelyikét nem jelentette meg. Ily esetben a később megjelenő vezérfilmet (vezérfilmeket) a bérlő kívánságára bérbeadó szállítani köteles. További kivételt képez az az eset, amikor a bérlő valamely filmet premier megjelentetésre nem határozott időpontra (pl. sorrendi helyre) kötött és a megjelenés időpontja bérbeadó hibáján kívül július 31. utáni időre tolódott. Ilyen esetben bérbeadó kívánságára bérlő a filmet átvenni köteles. Ezen két utóbbi bekezdésben foglalt rendelkezések alkalmazása tekintetében felmerülő vitás kérdések eldöntésére — a szakmaközi Döntő Választott Bíróság felállításáig — a paritásos Tisztviselő Bizottság illetékes.«

A 24-ik pont c). alpontban felsorolt városokhoz a következő városnevek fradók:

»Kecskemét, Sopron, Szombathely.«

Közöljük továbbá t. Tagtársainkkal, hogy Egyesületünk választmánya hozzájárult ahhoz, hogy a Keretmegállapodást módosító bizottság legközelebbi ülésén módosítsa a Keretmegállapodás 5-ik pontját a M. M. O. E. alábbi kérésének megfelelően:

A filmkölcsönző cég irodájában a kölcsönosztály vezetőjével létesített filmkötések a cég részéről történő jóváhagyása, vagy elutasítása 24 órán belül történjék meg.

MIT HOL JÁTSZANAK BUDAPESTEN

A falu rossza	Flórián	Gülbaba	Népszínház
A király bolondja	Ipoly	Gyávaság	Mesevár
A szerelem nem szégyen	Kultúr	Halálos tavasz	Ráday
A szerelem orvosa	Szívárvány	Ismeretlen ellenfél	Déliab
Asszony szív	Maros	Jómadár	Átrium, Deák, Kaszinó
Babylon	Nép,	Két boldog ember	Corvin
Csalódás	Csaba, Ujbuda	Kísértés	Rákóczi
Csákó és kalap	Turul	Külvárosi őrszoba	Nemzeti Apolló,
Csókparádé	Barlang	Lidércfény	Szittyá,
Doktor Jörn	Pest	Lopott feleség	Bethlen
Dzsarabub	Homeros	Menekülő asszony	Korzó
Egy éjszaka Erdélyben	Damjanich	Mintaférj	Ősbuda
Egy szerelmes nyár	Uránia	Örvény	Omnia
Egy szív regénye	Kristály	Péntek Rézi	Duna
Eltévedt emberek	Adria, Glória,	Régi nyár	Alkotás
	Nyugat, Otthon	Százarcú ember	Béke
	Tisza	Szerencsés fiótas (?)	Scala
Európa nem válaszol	Nap	Talpraesett leány	Beleznay
Édes ellenfél	Belvárosi, Budai	Toprininász	Hunnia
Érted!	Apolló, Józsefvárosi,	Trenk a pandur	Anna
	Körönd, Székely,	Utolsó Werezkey	Hungária
	Toldi, Turán, Zuglói	Végzetes találkozás	Diadal
Fehér emberek	Andrássy, Palota,	Zárt tárgyalás	Fórum
	Plutó, Tátra, Ugocea	Zoro és Huru	Hazám
Földindulás	Baross		Korona

Paula Wessely, Emil Jannings mint vígjáték-szereplők

Gustaw Fröhlich Pestre jön a Vaszary János „Ártatlan” című filmjében

A „Budapest Film” jövő évadban bemutatandó filmjeiről beszél Máriássy József sajtófőnök

A Budapest-Film R. T. sajtófőnökének szobájában vagyunk. A magyar filmszakma egyik legnagyobb, német érdekeltségű filmkölcsönző részvénytársaságának sajtófőnöke nem kisebb személyiség, mint a magyar rádió volt bemondója, Máriássy József dr. A munkaszünetéről, szorgalmáról közismert és a filméletben nagy népszerűségnek örvendő fiatal ember olyan lelkesedéssel beszél a jövő évadban bemutatandó Budapest-filmekről, hogy az embernek az az érzése, mintha Máriássy József szájából nem is a sajtófőnökök kötelező propagandisztikus, izű mondatai hangzanának, hanem egy embernek igaz meggyőződése ajelől, amit mond. És ez így is van! A Budapest-Film sajtófőnökének szavaiból megtudjuk, hogy a

küszöbön álló új moziévadban a filmkölcsönző olyan filmekkel lép a magyar mozilátogató nyílvanosság elé, amely méltóképpen sorakozik a vállalat eddigi működése mellé. Színvonalban, érdekességben és művészi szempontból pedig még többet is nyújt, mint amelyet a mai háborús körülmények közepette a német filmgyártástól várni lehetne.

— Milyenek lesznek tehát az elkövetkezendő évad kiemelkedő német filmjei, amelyeket a Budapest-Filmkölcsönző bocsát ki Magyarországon? — szól az első kérdésünk Máriássyhoz.

— Tulajdonképpen három nagyobb csoportba oszthatom azokat a film-újdonosságokat, amelyeket piacra hozunk: színes-, komoly- és vígjáték-filmek csoportjára. Természetesen az említett csoportok filmjeit felváltva visszük a moziközönség elé. — feleli a Budapest-Film sajtófőnöke.

— Vegyük sorra. Melyek lesznek a színes fil-

mek? Vajjon elérik-e majd a »Lidércfény« sikerét?

— Hogy elérik-e? — csodálkozik ránk Máriássy. Túl is haladják majd! Hiszen a »Lidércfény« óta a színesfilm technikája minden tekin-

forog a borsos, vidám, jókedvű kisvárosi történet, amelyet a helység polgármesterének neje kap ajándékba. A második színes filmünk egy romantikus szerelmi történetet dolgoz fel megható filmmese keretében. Veit

— Igen és most már semmi akadály sincs, hogy a főváros közönsége végre megnézhesse ezt a grandiózus filmet, melyet külön ki kell emelni az úgynevezett »Komoly« filmek közül. A tizenöt évvel ezelőtt elkészített első »Titanic« cselekménye nem ment bele a hajókolosszus szörnyű katasztrófájának, hogy úgy mondjam, az előzményeibe. A filmen azelőtt alig látott jelenetek sorozata látható. Rendkívüli emberek sorsa elevenedik meg majd előttünk.

Máriássy József ezután a bécsi filmgyártás nagyon komoly értékű filmjéről beszél, amelynek címe: »Vihar előtt«. Rendezője Gerhard Menzel, akinek ez lesz az első önálló rendezése. A film tartalma egy nap történetét eleveníti elénk és ez az egy nap a most folyó világháború kitörését megelőző nap. A főszerepben pedig ismét viszontlátjuk Budapest régi kedvencét, Rudolf Förstert.

Ugyancsak bemutatás előtt áll a »Párisi románc« című, egész Európában óriási sikert befutott film. Helmut Käntner rendezte és főszereplői: Ferdinand Marian, Marianne Hoppe, Paul Dahlke.

— Szóval alig jellemezhető film lesz ez — lelkesedik Máriássy —, élmény, kristálytisza művészfilm. Fényképtechnikája franciás irányt mutat. Ez az a film, amelynek egyes jeleneteire még évek múlva is visszagondol az ember, annyira szívébe markol.

— Úgy tudjuk, hogy Emil Jannings-film is jön. Igaz ez?

— Még pedig vígjáték film! Emil Jannings hosszú idő után ismét filmszerepet vállalt és ami a legérdekesebb, Janningsnak saját kívánsága volt, hogy vígjátékban lépjen fel. »Kivirul egy öreg szív« lesz a címe a film-

Emil Jannings: »Kivirul egy öreg szív« című Tobis filmben

letben fejlődött és úgy színben, mint dramaturgiailag is szervezettebbé vált. A színek kifejezőbbek lettek. A Tobis első színesfilmje, a »Botrány« pedig tartalmilag is újat hoz. Cselekménye a XVII. századbeli németalföldi milióban játszódik le. Bővérű életöröm sugárzik a filmből. Egy kád körül

Harlan rendezői keze irányításával. A főszerepet ebben a filmben Christina Söderbaum játssza. Címe: »Szülőföldem« lesz. Több színesfilmünk ebben az időben már nem lesz.

— Már a kora tavasszal úgy volt, hogy kihoztátok a »Titanic« című óriásfilmet, — vetjük közbe.

Jelenet a »Titanic« című Tobis filmből

jének, amelyben egy idős, családeellenes nagyiparost játszik, akit végül is le-

Rudolf Förster a »Vihar előtt« főszereplője

vesz a lábáról egy fiatal fruska, rokonsági alapon.

— További vígjátékok?

— A német filmgyártás a mai időknek megfelelően több vígjátékot készít, de a színvonalra nagyon vigyáz. A filmek szórakoztatása mellett ez a döntő hangsúly. Paula Wessely is például vígjátékokban jelentkezik most. Egyszerre négy férfit állít fejetetejére az »Asszonyfurfangban«. Willy Forst filmjének: »Nem anygálok az asszonyok«-ban a zenét Theo Mackeben szerezte, aki annakidején a »Bel Ami«-val világsiker aratott. A főszereplő Forst legújabb felfedezettje: Margot Hilscher játssza.

— Magyar vonatkozású filmek nem lesznek az idén?

— Dehogyan! Először is itt van Vaszary János »Ártatlan« című filmje, amelynek főszerepét Gustav Fröhlich alakítja. Őt is már nagyon várja Budapest közönsége. További magyar vonatkozású filmek is

jönnek majd, de azokat nem a Budapest-Film hozza forgalomba.

A fentiek összefoglalása alapján általában azt lehet mondani, hogy a Budapest-Film a most nyitó évadra előkészített anyaga nagyon változatos. Minden társadalmi állású, lelki beállítottságú embernek nyújt valamit.

Heli Finkenzeller a Tobis »Botrány« c. hatalmas színes filmjében

Paula Wessely az »Asszonyfurfang« c. Wien filmben

És hogy a sor teljes legyen, még egy expedíciós filmet is magáénak mondhat a Budapest-Film és ez a már bemutatott expedíciós film: »Bali, a boldogság szigete«.

Máriássy József kimerítő tájékoztatójával e orokon keresztül tehát módot adtunk arra, hogy az ország valamennyi helyén működő mozik idejében leköthessék filmszínházai részére a nivósabbnál nivósabb német filmeket. Hogy csalódnia nem fognak, erre biztosíték a felsorolt filmek rendezői és szereplői gárdája, valamint a Budapest-Film patinás neve.

— Cs —

A „Magyar Kivánsághangverseny” premierje elé

Augusztus 19-én az Átrium és Korzó premier filmszínházak különleges magyar filmmel indulnak neki az új, 1943–44-es moziévadnak. Az Erdélyi-Siegler produkciójában a kora nyár folyamán elkészült »Magyar kivánsághangverseny« című filmet mutatják be. Az egész magyar filmvilág nagy érdeklődéssel várja a bemutatót. Meséjében, összeállításában, kiállításában új szintet jelent filmgyártásunkban. Amikor annakidején megkérdeztük Balogh Istvánt, a film rendezőjét, hogy milyen filmnek tartja a »Ki-

vánsághangversenyt«, azt felelte:

— Ez lesz az első magyar revüfilm.

Még a forgatás alatt alkalmunk volt megnézni egynéhány elkészült jelenet levetítését a Hunnia házivetítőjében. Nem akartunk elébe beszélni a sikernek, de azt nyugodtan állíthatjuk, hogy amit akkor Sárdy János, Kelly Anna, Barabás Sári hangban adtak, az minden elismerést megérdemel. Külön élmény a fényképezés, az álomszép díszletek.

A film egy átfogó mese

keretében pereg le a néző előtt. A dal képben elevenedik meg és fényképezéstechnikai újdonságnak foghatni az egyes jelenetekből az átmenet a másik jelenetbe.

Legényei József konferálása, aki varázspálcája segítségével vezeti végig a közönséget a filmen, szervesen kapcsolódik a jelenetsorozatba, illetve azok közé.

És ami a legfontosabb, ami az egész filmet igazán kivánsághangversennyé teszi, az a zene. Dolecskó Béla munkájával talán pályafutása legzebb szerzeményeit produkálta. A Sárdy-számmal pedig egész nagyvonalút alkotott.

A sztárok filmje a »Magyar kivánsághangverseny«. A magyar színpadi és filmvilág legjobbjai adták egymásnak találkozózt a film keretében. Valósággal versenyeznek egymással, hogy melyikük nyújt nagyobb teljesítményt, szebb és jobb alakítást a másiknál. Mint érdekességet említjük, hogy kevés filmnél láthattuk azt a lelkesedést, amellyel színészeink a Kivánsághangverseny gyártása alatt dolgoztak. Most már a közönségen van a sor, hogy bírálatára bízva, igazat adjon nekünk, amikor a filmet, mint a magyar filmgyártás ünnepi számát jellemezzük.

— Cs —

A KORSZERŰ FILMGYÁRTÁS TECHNIKÁJA

A nemrégiben lezajlott soproni Nyári Egyetemen Lohr Ferenc, a Hunnia-filmgyár főmérnöke szabadelőadás keretében foglalkozott a korszerű filmgyártás technikájának problémájával. Lohr Ferenc előadásának érdekesebb részleteit az alábbiakban közöljük.

— A mai filmezés roppant kiterjedésű problémái mutatják, mennyi emberi tulajdon-

ságot, képességet, gazdasági és művészi törekvést foglal egybe a film és ebben az együttesben milyen nagy szerepe van a technikának. A művészi törekvéseket nem akadályozza a technika, hanem ellenkezőleg, segítségére siet és rögzíti a történést, hogy az átélésnek ne csak egy alkalommal, hanem később is megmaradjon a lehetősége.

mód, amellyel az előhívott film vetítésre alkalmas és nem kell másolni. De éppen a másolhatóság fontos kellék a színesfilm elterjedésében, hiszen Magyarországon a csökkentett filmmennyiség mellett is 8 kópia készül egy negatívról, Németországban 100—120, Amerikában 300—400 másolat is kell egy filmről, hogy sok színház játszassa ugyanazt a műsort és bármikor új másolatot adhasson a laboratórium a sérült, vagy agyonjátszott kópia helyébe. Hogyan játszhatnának híradót a színházak, ha abból csak egy példány készülne? Az UFA ma 2000 példányban készíti a híradóit. Eppen arra vártunk, hogy kidolgozzák a negatívfilmet is, hogy arról tetszesszerűen számban másolhassuk a filmeket. A másolás pozitívrá készül és azon már a természetes színek látszanak, tehát az ég kék, az arc hússzínű, a fű zöld. A mai, tökéletesített másoló-módszer alkalmas arra is, hogy ugyanazt a negatívát átszínezzük és ezzel a kép hangulatát más tónusúra változtassuk. Ugyanazt a képet egyszer sárgás, majd zöldes, lilás, világosabb-sötétebb tónusban kopírozhatjuk és megváltoztathatjuk a kép hangulatát, vagy átmenetet teremthetünk a következő képhez. Érdekes és sok tekin-

tetben még rejtélyes, milyen különös, új hatásokat lehet ezzel a jövőben elérni. A negatív-pozitív színes módszer nem kíván új vetítógépet sem, csupán elegendő fényt követel, hogy a színek csillogjanak és fényvesztés miatt a kép ne legyen szegényes, piszkos, vagy egyes színekben torzított. Mindebből az látszik, hogy a régi gépek felhasználhatók a felvétel és a vetítés számára is és ez a tény biztosítja a színesfilm továbbfejlesztését a jövőben is.

— A háborús kutatás új, briliáns eredménye a színes papír. Teljesen készen áll a lehetőség arra, hogy a színes papírra való álló fényképezés is elterjedhessen és a fekete-fehér fényképek helyett színesen nagyíthassunk. A jövőben fényképezőgépeinkbe színes negatívot fűzhetünk és ezt színesen hívhatjuk elő. A kapott kép negatív színeket mutat. A papír, amelyre nagyítunk, háromréteges. A papír előhívása olyan fürdőben készül, hogy a kapott kép már a kívánt színeket mutatja. Elképzelhető, milyen gyönyörű feladatok oldhatók meg az általánosan elterjedhető színes fényképezéssel és az amatőrök milyen lelkesedéssel foghatnak az újfajta képek exponálásához, kidolgozásához.

A kutató munka nem akadt meg

— A közel félévszázados folytonos kutatómunka a film terén szinte egyedülálló, az eredmény meglepő. Az első, kezdetleges filmvetítés óta állandó az érdeklődés a film iránt és a minduntalanul felmerülő új feladatokat a szakemberek légiója részleteiben is igyekezett megoldani. A mai háború zavarja ugyan a további kutatómunkát, de nem állítja meg. Az első világháborúból már ismert tünet a közönség fokozott érdeklődése a filmek iránt és azért nem lepett meg bennünket

a mostani háborúban sem a filmszínházak állandó tömörsége. Inkább az a meglepő, hogy a kutatómunka sem maradt abba, hanem a hihetetlen akadályok ellenére továbbhaladt, amint az alábbiakban látni fogunk.

— Néhány hónappal ezelőtt szerencsém volt Magyarországra kiküldöttként a Nemzetközi Filmkamara technikai szakosztályának drezdai találkozásán megjelelni és ott közelről láttam a legújabb kutatások eredményét és a kísérletek irányvonalát.

Megvalósult a negatív-színesfilm

— Kiderült, hogy a színes-filmgyártás éppen a mai háborúban érkezett el műszaki fejlettségének igen fontos állomásához, mert megoldották a negatív színesfilmek kidolgozásának részleteit. Ezzel lehetővé vált az a nemrégben még álomnak tűnő elképzelés, hogy az eddig is használt filmfelvevőgépeinkbe befűzünk egy filmszalagot, színszűrők nélkül exponálunk és előhívás után már színes képet kapunk mégpedig negatív színesképet. Ezt úgy kell képzelni, hogy a vetíteni kívánt színek kiegészítő színeit látjuk a filmnegatívon, pl. az ég kékjét sárgának, az arcot zöldes-kéknek, a fű zöldjét bíborszínűnek. Azért kell a negatívfilm, hogy arról tetszesszerűen másolatot készíthessünk, azt a másoláskor átszínezzük, amennyire szükség van. A mód tehát, amelylyel a színesfilmet exponáljuk és kidolgozzuk, hasonló a már eddig megszokott fekete-fehér filmhez. Nem kell külön felvevőgép, leegyszerűsödött a többszalagos bipakk, tripakk, lencsésrácsos, színes előtét, pantakróm stb. módszer, amelyhez több filmsza-

lagot kellett a különleges felvevőgépbe fűzni, vagy színes üvegeket kellett a lencse elé helyezni, hanem helyébe lépett a szürke filmnél már ismert mód, a normál-gép és az egyszalagos negatív. A színes negatív megoldása egyszerűbb a technikolornál is és jóval olcsóbb annál, mert tudjuk, hogy a technicolor felvevőgépben három fekete-fehér film pereg egyszerre, ezek kidolgozása után mind-egyikről egy-egy matrica filmet kell lehúzni, különféle színekkel kell színezni és átítató-módszerrel olyan pozitívfilmre kell nyomtatni, amelyen a fekete-fehér kép és a hang már kidolgozott. Az egyszalagos színesfilm előnye gazdaságosságán kívül az is, hogy az egymásra helyezett képek nem tolódhatnak el egymáson. A felvétel menete tehát az, hogy az exponált filmet vegyi úton hívják elő színesre, megkapják a színes negatívot, azt átmásolják a pozitívrá, vegyi úton színezik és az új film már vetíthető. Azt mondhatná valaki, hogy egyszerűbb dolog a kisfilmes gépeknél (Leicánál, Contaxnál) már megszokott színes

A hangfelvétel problémája

— A filmgyártásban újra és újra ismétlődő hangfelvételi feladatok teremtették meg a szinkrón-műtermek tervét és egyre több hangstúdió építéséről olvashatunk. A bécsi hangműterem már el is készült és annak sikere bizonyítja, mennyire szükséges a külön hangműterem megépítése a filmközpontokban. Ma alig képzelhető el a film zene nélkül és alig van jó akusztikájú képstúdió. A képfelvétel előírásai és szempontjai nem mindenben egyeznek a hanggéval, ahol eddig a hangfelvételeket is készítették. A képfelvételt sokszor zavarja a hang, jó zenefelvételt pedig nem lehet zürzavaros helyzetben, rossz akusztikájú díszletekben felvenni. A hangstúdió célja különválasztani a kép és hangfelvé-

telt minden esetben, amikor arra lehetőség mutatkozik. Ilyen eset pl. a zenei aláfestés, amelyet mindig az elkészült film végén vesznek fel és villamos úton keverik a beszédhez. Ilyen az előzetes zene és énekvétel is, amikor a kész hangfilm után veszik fel a képet, tehát a képet szinkronizálják a hanghoz. Másképpen szól az a zenekar, amelyet kitérő csengésű teremben helyeznek el, mint az, amelyet zsumfoltan, szerencsétlenül épült hodályok díszleteibe kényeszerítenek. Másképp énekel a művész maszk nélkül, ha nem kell a lámpákra és a képfelvételi előírásokra figyelnie. Ezért építik a kitérő akusztikájú zenetermeket és függetlenítik a hangot a képtől, bonyolultabb esetekben. Az új zenetermekbe

nem hatolhat repülőgépbűgás, mert kettős teteje és kettős fala van. Falai egyenletesen nyelik el a hangokat, nem úgy, mint a bársonnyal agyóncsillapított helyiségek, amelyek kiválasztanak egy kis hangszórt, csak azt csillapítják és tompítják az érthetőséget, fénytelenné teszik a zenét. Az új hangstúdiók minden kényelmi eszközzel berendezettek. Folyamatos filmvetítés, kített hangfelvételgép, a villamos hangkeverés trükkjéhez minden eszköz, a friss és temperált levegő megújítására való klímaberendezés, elsőrendű vágósztalok, vetítőtérmegek, a komponista számára másodpercórás vetítőtérmegek képrészleteket a szájmozgás miatt kinyagítani tudó vetítőszerkezet, orgona a nagy stúdióban, mesterséges visszhang létesítésére való berendezés és a zenészek elhelyezkedésére kényelmes hangszer- és próbatérmegek biztosítják a jó hangfelvételeket.

A plasztikus kép és a televíziós film

— Kevesebbet hallunk a plasztikus kép és hangfelvételekről, pedig a kísérletek folynak e téren is. A tökéletesítés célja, hogy minden segítőeszköz nélkül térhatású képet lássunk és annak megfelelő plasztikus, sztereofónikus hangot halljunk. U. n. polarizáló-szemüveggel már tömegesen is élvezhetők a plasztikus képek, sőt nincs akadály a színesfilm plasztikus vetítésének sem, de igazi eredményt csak olyan módszer érhet el, amely mindenfajta segítőeszközt kizár és a térhatású képet kényelmesen mutatja. A sztereofónikus hang már előhaladottabb stádiumban van. Lényege, hogy a hang irányát megítélhetjük és a térben elhelyezett zenekar írszerű hangját halljuk hangszóron. Minden felvétel két mikrofonnal készül, kettős hangcsokra fényképezik, kettős fotocellával két hangszóron közvetítik és ezzel érik el a hang irányhatását és a zenefelvételek különös tömörségét.

— A film televíziós közvetítését úgy emlegetik, mint az elérhető legnagyobb technikai tökéletesítést. A probléma bonyolult nemcsak műszaki megoldás, de a lélek-

tani megítélés tekintetében is. Egyet leszögezhetünk, hogy a legtökéletesebb megoldás sem fogja eltörölni a filmszínházakat, mint ahogyan az újságoknak nem árt

a rádió hírszolgálatára vagy a hangversenyeket nem bántja a rádióközvetítés. A közvetlen átélés varázsa és az együttes átélés lehetősége más, mint a televíziós köz-

vetítés és mindkettőre szükség lesz. A kísérletek egyébként igen jól haladnak, és a háború után lendületes fejlődés várható a filmrádiózás terén is.

Hogyan született meg az „Emberek a havason“?

Szöts István érdekes levele a gyártás körülményeiről

Szöts István filmrendező az »Emberek a havason« című film gyártásának körülményeiről érdekes levelet küldött be főszerkesztőnkhez és — bár a levél magánjellegű — mégis annak teljes terjedelmében helyt adunk, miután ennek közlése az igazság érdekét szolgálja.

Szöts István levele a következőképpen szól:

»Kedves Barátom! A »Magyar Film« egyik legutóbbi számában »Hogyan született meg az »Emberek a havason« alcím alatt hosszabban foglalkoztál a film gyártásának történetével. Mivel a film körül sok rosszindulatú hírszélés forog közben és annak gyártása körül különböző nehézségek és bonyodalmak rengeteg alkalmat adhattak a jóhiszeműek félrevezetésére is, azt hiszem, hogy az általad idézett igazság érdekét szolgálom, amikor röviden tájékoztatlak a film születésének valódi körülményeiről.

Az »Emberek a havason« forgatását annak a költségvetésnek az alapján kezdtem el, amely a Hunnia Filmgyárral kötött szerződés alapján képezte. Ez a költségvetés 135—143.000 P között mozgott. Ilyen körülmények között a Hunnia Filmgyár ellenőrizte a költségvetést és nem lehet azt állítani, hogy »korlátozott szakmai és üzleti tapasztalatunk« volt. Megjegyezni kívánom, hogy 140.000 pengőből a filmet a kellő időben el is készíthettem volna. Hogy miért léptük túl ezt a keretet, azt az alábbiakból megfogod érteni.

Négyhetes első erdélyi külső felvételeim összkiadása nyolcadmagunknak összesen 7800 pengőbe került, ami megfelel a szokványos produkciók egy-kétnapos hangos pestkörnyéki külső kiadásának. Költségvetésünk komoly és

megbízható számadáson alapul, azt be is tartottam volna, ha fel nem bomlik első szerződés, aminek következtében a filmet nem júliusban, hanem szeptember 17-én kezdtem el és csak a következő év júliusában fejeztem be ahelyett, hogy már novemberben befejeztem volna. Mindez természetesen nem maharadza kirándulás, hanem a »szerény kezdők« minden munkavállalása alapján...

Nem felel meg a valóságnak az a hírszélés, hogy felvétel közben megálltam volna pénzügyi hiány miatt. Nem indultam tőkét keresni, mert hiszen a Modern Film Kft. megbízottja jött el hozzám a Gyilkos-tóhoz és mivel művészi szabadság tekintetében nem tudunk megegyezni, kölcsönként adott pénzt a munka folytatásához. Visszajövet Pesten sem indultam tőkét keresni és nem fedti a valóságot az sem, hogy a Modern Film nem bírta sokáig a költségeket és a gyártás ismét leállt. A felvételek igazolták a kezdőket és a Hunnia kezdeményezte a film átvételét. Hogy az a Hunnia Filmgyárnak a Modern Film-mel szemben sikerült, az érthető, de érthető az is, hogy a két cég közötti tárgyalások és kártérítések ismét csak idővesztést, kamatterheket és a költségvetés növelését eredményezték (a kolozsvári színészekkel később nem dolgozhattam, az elmaradt két hangos külső október helyett júliusra tolódott stb. stb.).

Bizonyos, hogy ha a Hunnia Filmgyár nem veszi át a filmet, úgy a Modern Film fejezte volna be a munkát. Dr. Bingert János, a Hunnia Filmgyár vezérigazgatója, aki a forgatókönyv írására biztított és aki kezdetben a legnagyobb jóindulattal és lelkesedéssel támogatta a tervet, az eredmények látása után gyakorlatilag szemmel észrevette és felfedezte a film művészi

értékeit és ismét hajlandó volt a filmet saját produkciójában tovább gyártani. A film művészi értékeinek maradéktalan megvalósítását én is a Hunnia Filmgyárnál láttam legjobban biztosítva. Azt hiszem, hogy a szakma hozzá nem értését jelentené az a feltételezés, hogy a művészi forgatókönyv és a szép külső felvételek elkészülte után egyik cég sem látott volna fantáziát abban a filmben, amely később az egyetemes magyar filmgyártásra nemzetközi elismerést hozott.

Ami a film üzleti eredményét illeti, a Hunnia Filmgyár jó üzletének bizonyult, bemutatása után négy hónapra a gyártási költségeket behozta, 11 premierhétig futott és jó külföldi eladásokkal rendelkezett. »A nagy közepes« megjegyzés könnyen félreértésre adhat alkalmat és úgy tüntetik fel, mintha igazolná azt a mentalitást, amely csak üzlet és egyéni profit szemszögéből nézi a magyar filmgyártást, de ami ellen — jól tudom — éppen te és a vezetésed alatt álló hivatalos szaklap harcol.

Nagyon örülnék, ha levelem meggyőzne téged arról, hogy a sok rosszindulatú pletyka és hírszélés (pl. hogy az erdélyi külsők 60.000 pengőbe kerültek stb.), amit sokan átlátszó célzattal terjesztettek, nem fedik a valóságot.

Szeretném, ha az ilyen hírszélések nem vennék el a kedvét azoknak a későbbi pioniroknak, akik ismét vállalni merik a film gyártásának ezt a nehéz, de nagyon szép útját, amelyen előbbre lehet vinnünk azt a magyar filmművészetet, amely mindketünknek élethivatása, de amelynek megvalósulását néha annyi indokolatlan akadály gátolja.

Szívélyes üdvözléssel:

Szöts István.

A kurucvilág illúziója Rákóczi városában

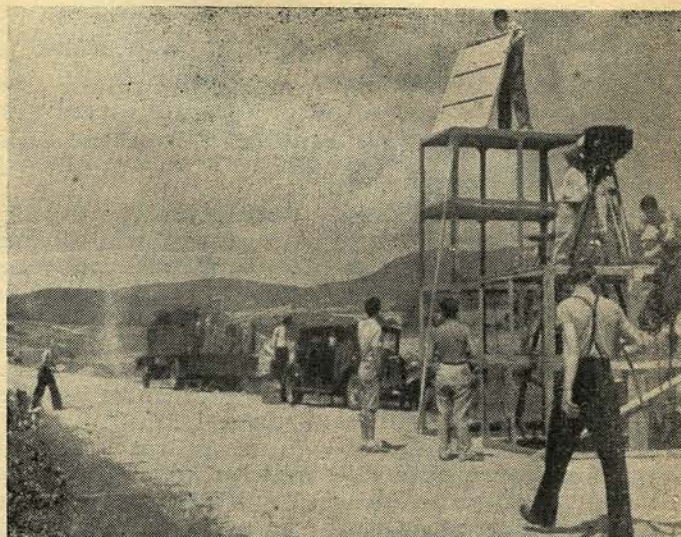
Kurucvilág... II. Rákóczi Ferenc kora... A magyar hősiesség legendás, mozaikszerű színpompás élete...

Mindez ismét életre kel a már forgatás alatt álló első magyar történelmi film keretein belül. *Daróczy* József rendezésében, a majdnem egymillió pengős költségvetéssel dolgozó filmnek külső felvételeit augusztus első napjaiban *Kassa* környékén forgatták le. Közel egy hétig tartózkodott a film vezérkara és majd félszáz művészi és műszaki személyzete Kassán. A

főhadiszállás az *Európa-szálló*ban volt, onnan indult el minden reggel a filmexpedíció a gyönyörű kassai hegyekbe: az *Ottiliára*, illetve a *Sakodnára*.

Hogy milyen népszerűségnek örvendtek filmeseink Kassán, arra jellemző, hogy *esténként több száz főre tehető hatalmas tömeg gyűlt össze az Európa előtt* és úgy várta a napi forgatásról visszatérő *Tolnay Klárit, Sárdy Jánost, Kovács Károlyt* és a többieket.

A »Rákóczi nőtája« ugyan-

Füzérvára közelében kirakodik a filmexpedíció

Felvétel előtt!
Eiben István és Sárdy János

Eiben István gépkocsiról veszi fel Tolnay Klári és Sárdy János jelenetét a cigány kordélyban

csak lázba hozta Rákóczi városát és felkavarta annak nyugalmát.

„Ez az egy hét valóban kellemes nyári kirándulásnak bizonyult mindazoknak, akik résztvettek a kassakörnyéki felvételeken. Az időjárás is kegyes volt, a nap bőkezűen ontotta arany sugarait a *Sakodna*, a *kassai havas* fenyves-tölgyes erdőrengetegeire, tisztásaira.

Kassáról rövid időre *Füzérvára* is lelátogattak *Daróczyék* és a vár közelében csináltak néhány jelenetet.

Rákóczi várőrsáról a haza-

érkező színészek, vezetők és a kíséret személyzet egyaránt a legszebb szavakkal emlékeznek meg. A város lakossága szeretetének ezer és egy apróbb-nagyobb jelével halmozta el *Tolnayt, Sárdyt* és *Kovács Károlyt*. De *Kassa* illetékes vezetői is mindent megtettek, hogy a lehető legmészeszebben mértékben segítségére legyen *Daróczy József*-nek.

A filmese megkövetelte jeleneteket a kassai hegyvidék feletti környezetében *Eiben István* művészi tökéletességgel vette fel filmszalagra.

Sárdy felesége cukorral kedveskedik férje lovának, nehogy »elragadja« az urát

EGY KRITIKUS A SZAKÉRTELEMRŐL

Írta: MOLNAR JENŐ ANTAL

Az alábbi cikkeknek, bár annak legnagyobb része nem egyezik felfogásunkkal, helyt adunk az »audiatur et altera pars« elve alapján. A cikk több alapvető tévedésen épült fel, amelyekre most nem kívánunk rámutatni, következő számunkban azonban válaszolunk.

Bár a tulsó oldalról, mégis nagy érdeklődéssel olvasom a Magyar Film hasábjain dr. Matolay Géza cikksorozatát a Filmkritika és szakértelemről. Minden bizonnyal kevesen vannak, akik annyira ismerik a magyar filmgyártás gondjait és nehézségeit, mint ő. Ebben a vonatkozásban bajos is lenne vele vitába bocsátkozni. Filmgyártói szempontból mindenesetre színtiszta igaz, amit ír. A filmbírálattal kapcsolatban általa kifejtettek nagy részét is minden további nélkül aláírom.

Mégis úgy érzem, hogy a filmbíráló módszereinek és feladatainak megítélésében olykor téved. Különösképpen félreértésekre adhat okot az, amit a filmkritikusok »szakértelméről« ír. Engedtessek meg nekem, hogy ezzel kapcsolatban papírra vessem a magam gondolatait. Szeretnék

A technikai szakértelemről

Mindenekelőtt jöjjünk tisztába azzal, hogy az a szakértelem, aminek hiányát a cikkíró kifogásolja, kizárólag *technikai szakértelem*. Arról van szó, hogy a bíráló nem ismeri a műterem és a gyártás titkait. Nincs tisztában azzal, milyen egy műterem belülről, milyen kellékek, felszerelések találhatók benne, hogyan történik egy jelenet előkészítése, beállítása, felvétele, egyáltalán miképpen készítenek elő gyártásra egy filmet stb. Fontos tudnunk azt, hogy kizárólag technikai szakértelemről van szó, mert ez okozza tulajdonképpen a félreértést. A filmalkotás létrejöttében ugyanis jelentékenyen több és fontosabb technikai elem játszik közre, mint más művészi alkotások létrejöttében. A filmalkotás felületes szemléletre elsősorban technikai produktum, ipari termék, előre elkészített tervek, költségvetések szerint készül, munkások verejtékével, munkavezetők felügyelete alatt, gépi erők segítségével. Jól tudjuk, hogy emiatt sokan még

mindenképpen tárgyilagos és elfogulatlan lenni és lehetőleg megmaradni az elvont eszméknél. Talán sikerülni fog, mert a cikksorozat hatása alatt alig-alig éreztem magam találva. Nemcsak személy vagy írásmű szerint felejtett el engem is kipécézni a cikkek írója, de az általa felállított kívánalmaknak is már régen eleget tettem: elég sűrűn volt szerencsém látogatást tenni a különböző filmgyárakban, akkor, amikor éppen felvétel folyt...

Ha tehát akkora szakértelmet, hogy forgatókönyvet írhatnék, vagy akár filmet is gyárthatnék, nem is szerettem, egyet-mást mégis láttam s így mérlegre tehetem azt a kifogást, hogy hiba van a filmbírálók szakértelme körül. Lássuk csak, hogy áll a dolog azzal a bizonyos szakértelemmel?

művészi mivoltát is kétségbevonják.

Arról, hogy a filmgyártás igen nagy részben technikai folyamat, a filmművészet legelkeszebb rajongója se feledkezhet meg. De viszont tudnunk kell, hogy technika nélkül nincs művészet. Az irodalom, a zene, a képzőművészet termékei nem kevésbé technikai feltételek között jönnek létre, legfeljebb csak kevésbé szembetűnőek ezek a technikai feltételek. Az egész csak fokozat kérdése. Az irodalomnál marad leginkább háttérben, hogy az alkotónak technikai nehézséget kellett leküzdeni, a filmművészetnél a legszembetűnőbb, hogy az alkotás végeredményben technikai folyamat.

Hogy, elfogulatlanok maradhassunk, a felvetett kérdésre előbb más művészetek területén kell puhatozunk a választ. A kérdés az, vajjon fontos-e, hogy egy nagy zenekari mű bírálója tisztában legyen az egyes zenekari hangszerek technikai lehető-

ségeivel, hangterjedelmével, a rajtuk játszható trillák, tremolók és más figurációk minemiségével? Vagy fontos-e, hogy a képzőművészeti műalkotások a bazilikák, múzeumok, műemlékek műtészeti tisztában legyen a vastraverzek tartóképeségével? A festmények bírálója a festékek keverési módszereivel. A színikritikus a zsinórpaddás és a vetítőlámpák titkaival...

Alig hiszem, hogy ezt bárki is fontosnak tartja. A technika mindenesetre fontos, sőt nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a műalkotás létrejöhesse. De a kész műalkotás szempontjából merőben közömbös,

Mi a fontosabb?

Am, ha ez így van, kérdés, miért igényli a filmművészet azt, hogy behatóbb figyelemmel kísérjék alkotásai létrejöttének technikai körülményeit. Csak azért, mert több baja van a technikával, mert többen és többit verejtékeznek az alkotómunka közben? Ez igazán nem érdekli a műbírálót. A filmművészet művészi rangját becsülnék alá, ha a filmalkotásban is nem elsősorban a művészi eredményt, a művészi célok megvalósulását néznénk. A mű a fontos, a kész eredmény és nem az, hogy mi minden történt előzőleg a műteremben.

En a magam részéről fontosabbnak tartom, hogy a filmbírálónak legyen általános esztétikai műveltsége, legyen ízlése, legyen járatos rokonművészetek, az irodalom, a színpad, a képzőművészet és a zene berkeiben. Fontosabbnak tartom ezt, mint azt, hogy tudja, hogyan kell

hogy minő volt a technika, ami az alkotást létrehozta. A kész műalkotásnál már nem érdekel más, mint az eredmény, az, hogy a műalkotás hogyan valósította meg a maga elé tűzött célokat, mi mondanivalója volt tartalmában, ehhez minő formát talált, hogyan hozta összhangba a tartalmat és a formát, s egyáltalán miképpen szolgálja a művészi ideálokat, a művészi szépet. Hogyne: érdekel a mű technikája is, de csakis az *eredményben*. Az, hogy az alkotó hogyan verejtékezte össze az alkotást, a tiszta művészet szempontjából már nem érdekel.

meggyújtani egy Jupiterlámpát.

És ha már itt tartunk, írjuk le akár századszor is: nem fontos és nem elengedhetetlen kellék, hogy a műbíráló maga is képes legyen az alkotó munkára. Semilyen művészeti ág műtészére nem lekicsinyítő, ha ő maga az alkotómunkára képtelen. Más az alkotás és más a bíráló, egymástól teljesen különböző tehetséget követel és egymástól teljesen különböző célokat tűz maga elé. Hogy is van csak az a régi anekdóta a tojással, amelynek tartalmát, jóságát és frissességét bárki megítheti, anélkül, hogy megközelítőleg is hasonló tudna produkálni, mint a tyúkok...

Ennyit a technikai szakértelemről... De van itt még más félreértés is, ami hamis megvilágításba helyezi a sajtó filmbírálójának munkáját, szerepét és jelentőségét.

A bíráló tájékoztató jellege

Jöjjünk végre tisztába azzal, hogy az újságcikk nem szakdolgozat, és a napilap nem művészeti folyóirat. Legfőbb célja, hogy e huszonegy órában belül híven tájékoztassa olvasóit arról, ami közben történt a világban. Híreket közöljön és beszámoljon az eseményekről.

Az, aki egy hírlapi bírálótól örökbecsű, tudományosan megalapozott, csalhatatlan ítéletet vár, nincs tisztában magának az újságnak a szerepével és jelentőségével. Vég-

eredményben a bírálóknak nincs más szerepe az újságban, minthogy tájékoztassa az olvasókat a legújabb műalkotásról, amelynek bemutatása számbaveendő esemény a zajló élet különböző megnyilvánulásai között. Persze csak rajta áll, hogy ezen a kereten felül érvényre juttassa a legmagasabb művészi szempontokat is, és az esztétika követelményei szerint hozzá szóljon a lényeghez és igazi műbírálót is mondjon.

Az olvasóit híven tájékoztató sajtókritikus pedig sohasem vonatkozhatik el teljesen az olvasótól: sohasem felejtkezhetik meg arról, hogy a műalkotásról azért kell szólnia, mert az, eseményeszerű külsőségek között, a közönség elé került! Erről kell tehát neki elsősorban beszámolót adnia, és pedig híven ahhoz, ahogy a valóságban megtörtént. Egyetlen sajtóbírálatból sem hiányozhatik végeredményben ez a riportszerű elem, amiből következik, hogy a riportterekhez hasonlóan végeredményben a sajtókritikus sem nézheti és láthatja

A közönség álláspontja

Már most ezen a ponton ismét visszakarodtunk oda, ahol már voltunk. A művészeti esemény, a mű bemutatója alkalmával a közönség is már csak a kész eredményt kapja, azt látja és abból ítél. A közönséget sem érdekli, hogy a film milyen körülmények között, mennyi nehézség árán jött létre. A közönségnek tetszik a film, vagy nem tetszik. De sohasem tetszik, vagy nem tetszik *ahhoz képest hogy...* A mellék szempontoknak nincs szerepük a tetszés vagy nemtetszés kialakulásában. A nézőtérén ülő átlagnéző a műélvezet kelősközepén nem latolgatja magában, hogy ahhoz képest, hogy a németek, amerikaiak, vagy hontentották ennyi pénzről mit tudtak volna csinálni, a film ilyen vagy olyan, hanem egyszerűen el van ragadtatva, vagy közömbös, esetleg bosszankodik.

Különbö is egyetlen mozi előcsarnokában sem láttam még kiírva, hogy »Felhívjuk a mélyen tisztelt közönség figyelmét arra, hogy ez a film mindössze ennyi és ennyi százezer pengőből készült, ezen felül hiányoztak a gyártásnál az alábbi nélkülözhetetlen kellékek és anyagok, valamint szabadjon emlékeztetnünk arra is, hogy a gyártás egész ideje alatt rossz volt az időjárás, ami ugyebár a külső felvételek szempontjából... stb.« A közönség minderről mit sem tud, tehát a bírálónak, mint a közönség egy tagjának, egyben az eseményekhez hű riportternek sem szabad róla tudomást szereznie. Igenis nem szabad róla tudomást szereznie, vagy legalább is nem szabad mutatnia, kifejezésre

más szemmel a művészi eseményt, mint ahogy azt a közönség látja, aki vele együtt ott ül, vagy ott fog ülni a nézőtérén.

Isten őrizz, hogy ezzel azt állítsam, hogy a bírálónak ezek szerint magáévá kell tennie a közönség véleményét. És ha a közönségnek tetszik, neki is dicsérnie kell a fércművet, a bukkott érték jellegéről pedig hallgatnia kell. Egyes egyedül csak arról van szó, hogy beszámolónak is beillő műbírálatában nem szólhat másról, mint az ott látott, hallott és tapasztalt a mű bemutatója alkalmából.

juttatnia, ha minderről tud is. A kritikus bírálatában alapjában saját véleményét mondja ki és e véleményével meg akarja győzni olvasóit, a közönséget. Legbensőbb célja és legtitkosabb vágya, hogy

A bíráló ítélete

Még valamit. A bíráló ugyan ítél véleményében, de sohasem hoz bírói ítéleteket. Amiből következik, hogy számára csak a tett a fontos, ami a műalkotásban jelentkezik. De sohasem mérlegeli az enyhítő és súlyosbító körülményeket. Ezekhez semmi köze. A művészetben általában csak a rokonok és az ismerősök gyakorolják az enyhítő és súlyosbító körülmények mérlegelésének nemes erényét. Miért akar e tekintetben a többi művészet között éppen a filmszakma kivétel lenni?

Ezek után foglalkozunk még egy másik vádponttal is. A cikkíró megrója a bírálókat, hogy egy adott eset kapcsán, ahányan voltak, annyiféle véleményt mondtak, így tehát a közönség a sajtó bírálatain elgazodni nem tudhat.

Tény, hogy a bírálók véleményei között néha igazán jelentékeny eltérések tapasztalhatók. Az egyik ezt mondja, a másik amazt, néha homlokegyenest az ellenkezőt. Kérdés csak az, hogy ez olyan nagy bűn-e? A magam részéről ebből mindenesetre csak azt olvasom ki, hogy az egyes bírálók nem beszélnek össze, nem főzik ki közösen a véleményüket, hanem szabadon, egymástól függetlenül mondják el mondanivalóikat. Egy véleményen csak a központilag kibocsátott és ter-

végül is mindenki úgy látja a művészetet és úgy ítélje meg a műalkotásokat, ahogy ő. De hogy vezethetné olvasóit becsülettel és tisztességgel ezen az úton, ha ő más alapokon, más feltételek között, más szempontok szerint indulna ki véleménye megformálásánál, amilyen alapokon, feltételek között, és szempontok szerint olvasói elindulhatnak. Egyetlen kritikus sem óhajt más malomban őrlöni, mint ahol az olvasói.

De különben is: a bíráló nem a szakma képviselője. Nem arra való, hogy írásaiiban a szakma érdekeit kifejezésre juttassa. Akkor pedig miért várják tőle, hogy felvilágosító és oktató előadásokat tartson olyan dolgokról, amelyek a kész műalkotás, a műbírálat feladatköre és a közönség érdeklődése szempontjából egyformán közömbösek.

jesztett reklámcikek szoktak lenni...

De megint csak rá kell mutatnom arra, hogy a sajtókritikus nem láthat másként, csak a közönség szemével. Mármost elképzelhető-e az, hogy a nézőtérén akárcsak két ember is teljesen egyformán látja és ítélje meg a filmet? A bírálók véleményei szükségképpen ugyanúgy különböznek egymástól, mint ahogy a nézőtérén ülők véleményei különböznek egymástól. És ahogy lesznek a nézőtérén olyanok, akik egekig magasztalják a filmet és lesznek olyanok, akik a sárga földig lecsapulnak, ugyanúgy lesznek a körülből kikerülő bírálók között is olyanok, akik nem különben homlokegyenest ellentétes véleményre jutnak. Ez megesezt már külön művészekkel és műalkotásokkal is, mint a mi filmgyártóinkkal és a mi filmjeinkkel. Hivatkozunk csak az itthoniak közül *Bartókra*, *Rippl-Rónayra* vagy *Ady Endrére*... Az igazi művészetnek sohasem árt, ha homlokegyenest ellenkező vélemények csatáznak is körülötte.

Nagyon hétköznapi az a fájdalom, ami ebből a vádpontból kicsendül. Maradjunk tehát a hétköznapiak mindennapos gyakorlatánál. Vajjon hány mozilátogató veszi elő a lapokat és böngészi át valamennyinek a bírálatát,

MAGYAR MOZGÓFÉNYKÉPGÉPKEZELŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

mint az állami munkaközvetítő hivatal hat. enj. megbízottja

DIJTALANUL KÖZVETÍT SZAKAVATOTT GÉPÉSZEKET

állandó alkalmazásra és kisegítősekre úgy helyben, mint vidéken.

Budapest, VIII., Népszínház-u. 19.
Telefon: 337-598

Hivatalos órák: 1—3-ig
Hivatalos órák után Tátra mozgó

mielőtt rászánja magát arra, hogy megnézzen egy filmet? Azt hiszem az ilyes fajta mozilátogató a képzelet birodalmában lakik csak, amiből önként következik, hogy még egyetlen mozilátogatót nem hozhatott zavarba az, hogy a különböző lapokban különböző bírálatokat olvasott. Mindenkinek megvan a maga szívéhez kötött újságja, annak bírálatait szokta olvasni és egy-két alkalom után már mindenki pontosan tudja, mennyire hallgathat kedvenc újságjának a véleményére, mennyire szokta fedni az a saját ízlését. S ez még a jobbik eset, mert olyanok is akadnak, akik szívesebben megnéznék egy rossz filmet, ha arra a Máli néni, vagy az Oszkár bácsi azt mondja, hogy jó, mint az igazán jó filmet, amiért a hozzáértő bíráló a lelkét is kiteszi...

Végezetül engedtessek meg nekem csak a csattanó kedvéért egy ici-pici epés megjegyzés. Az utóbbi időben sürün érte a bírálókat a szakértelem hiányának a vádja. Mindig olyankor, amikor többé-kevésbé megokoltan különböző kifogásokat hangoztattak a filmekkel szemben. A váddal szemben minden bizonyonnyal a kis cikknél hatékonyabban is fel fogjuk vértetni magunkat, de majd csak akkor, ha egy megokolatlanul és mértéktelenül dicsérő bírálat kapcsán hangzik el a szakértelem hiányának a vádja. De ez eddig még nem fordult elő...

Jómadár

Írta: *Bónyi Adorján*
Rendezte: *Ráthonyi Akos*
Főszereplők: *Ajtay Andor, Pelsőczy Irén, Erdélyi Mici, Vaszary Piri Szilassy László, Kőkény Ilona, Misoga László, Szép Ilonka*
Forgatókönyv: *Palásthy Géza*
Zene: *Vincze Ottó*
Fényképezte: *Makay Árpád*
Hangmérnök: *Winkler Jenő*
Díszlet: *Simoncsics (Stílus)*
Cenzúra: *aluli*
Hossza: *2448 méter*
Produkción: *Művelődés Film*
Bemutatta: *Deák, Kaszinó*

A gyakorlott háziasszonynak bizonyára meg vannak a maga receptjei, tapasztalatai az éhes emberrel szemben, pontosan tudják mit kell felszolgálni azoknak, akik jóízűen akarnak falatozni.

A »Jómadár« is magán hordja a gyakorlott filmkészítőnek a bélyegét, aki biztosan tudja, melyek a biztos tippek, bevált trükkök, hol és mennyi ideig fog nevetni a közönség, csupán az összbenyomást képtelen kiszámítani, amit a film végeredményben kivált.

Ezt a filmet túlzottan sok apró elemből, részecskéből állították össze s néha — amint mondják — a fától nem látni az erdőt: elvesz a mondanivaló gerince s eljászadozunk az apró szellemeskedések könnyedségén. E részleteknek azonban könnyedén kell feltörni a filmkockákról. A gyakorlott filmlátogató ezuttal éppen a keresetlenség nyomait nem találja meg.

A »Jómadár« könnyű fajsúlyú szórakoztató film. Azt is mondhatnánk nyári film, ha a »nyár« alatt a könnyebb fajsúlyt fémjelzi a közvélemény...

A régi jó békeévekhez vezet a mese, hogy a kisváros miliójében növelje naggyá a legjelentéktelenebb vidéki pletykákat, emlékeztetve bennünket arra a jegynélküli időre, amikor a puskának, kardnak, hatalma csak akkor került az emberek szá-

jára, ha párbajról volt szó. Egy karcolás, vagy egy revolver-pukkanás híre feltétlenül betöltött egy vármelegét.

A vidéki ügyvéd Pesten ügyvédbojtároskodó fia (Szilassy) hazajön szüleihez és pusztán megjelenésével is megzavarja a kisváros áporodott és esemény nélküli életét. A kis pletykafészekben nagyon kevés a partiképes fiatalember s valóságos harcot vívnak a lányos-mamák egy-egy jobbállású fiatalemberért. Ilyen harcot folytat a »Jómadár« mamája is (Vaszary Piri), hogy a »vénlánykor« felé vészesen közelítő 23 éves leányát (Pelsőczy Irén) férjhez adja. A leánynak azonban a mama

által »megfogott« fiatalemberek közül egyik sem tetszik, hiszen már régóta szerelmes a szomszéd gazdag, öszülő halántékú földesúrába (Ajtay). »Jómadár« elhatározza, hogy hűgát tűzönvizen keresztül megismerteti a gögös urral, aki egyelőre még nem is ismeri, tehát segíteni kell a véletlennek. A földesúr a kisváros úri társadalmát lenézi, egyetlen szórakozó helyre (a kaszinóba) sem megy el. A »Jómadár« megfelelő bonyodalom után hűga és a gögös szomszéd között az ismeretséget mégis létrehozza, s a mama nagy öröme a leányt férjhez is adja szerelmeséhez.

A cselekmény ugyancsak sekélyes. A feldolgozás és kifejezési mód, a színészek játéka felfrissíti a filmet s a mozaikokból el is jutunk a *kellemes szórakozás határáig*. Mulattatásra is bő alkalom nyílik a nagy átlagnak, kiknek nevetésétől néha még

Elsa Merlini: a »Veszélyes játék« c. Cines-Juventus film főszereplője

Ha
elkallódik egy-egy

Magyar Film

példány
levelező-lap értesítésre megküldi a

Kiadóhivatal

a szöveget is alig lehet megérteni. E téren Mály Gerő és Vaszary Piri vezet, kiknek partnerei Kőkény Ilona és Misoga László. Az elmondott viccek és előadásmód megszokott keretek között mozog. Ajtay a földesúr szerepében lényegesen merevebb, mint legutóbb a »Ragaszkodom a szerelemhez« c. vígjátékban volt. Mulatságosan hat, midőn igazi »Ajtay-stílusban« magyar nótákat énekeltet vele a rendező. Hangja nem kellemtelen. Néhány gesztusában mulatás közben Jávorra emlékeztet. Pelsőczy Irénnek ez az első nagyobb szerepe. Alapjában véve jól oldotta meg feladatát. Sokat köszönhet Makay operatőrnek, aki igen előnyösen fényképezte. További karrierjéről azonban ezután a szerepe után aligha tudunk következtetni. Egy epizód szerepben Pápay Klára vonta magára a figyelmet dekoratív megjelenésével és jó játéktípusával. Szép Ilonka is a helyén volt. Szilassy László a »Jómadár« címszerepében végig kedves, szimpatikus alakítást nyújtott. Kiváló összmunkát produkált a rendezővel és pontosan elevenítette meg a múlt század nyolcvanas éveinek derűs hangulatát, melyet Margittay Tihamér novellisztikus festményeiből ismerünk leginkább.

A gondosan válogatott típusok határozott keresztmetszetét adták ennek a boldog korszaknak s ez az emlékeztetés és művészi korhűség a film legnagyobb erőssége.

(Gyimesy Kásás Ernő)

Végzetes találkozás

Rendezte: *Piero Ballerini.*

Zene: *Achille Longo.*

Cenzura: *aluli.*

Beszél: *olaszul.*

Magyar szöveg:

belényesi Várady János.

Főszereplők: *Maria Mercader, Guido Lazzaroni, Milena Penovich.*

Forgalombahozza: *Filmimpex*
Bemutatta: *Fórum.*

Mindenkinek, aki látta, felejthetetlen élmény volt néhány évvel ezelőtt a »Halálraítéltek« c. film. Most olasz változatban kerül a közönség elé és semmivel sem marad mögötte az eredetinek. Különben csak az alapötlet ugyanaz: egy gyógyíthatatlan beteg leány és egy körözött gonosztevő mindent elsöprő szerelme. Egy festőien szép svájci fürdőhelyen találkoznak össze, semmit sem tudnak egymásról, de már az első alkalommal fellángol bennük a szenvedély. A férfi már évek óta felhagyott a bűnös életmóddal és a rendőrség azt hiszi, hogy egy autószerencsétlenség alkalmával halálraégett. Egy detektív van csak, aki nem tudott ebbe azóta se belenyugodni és most is élénk figyelmet szentel az ügynek. A lány fiatalságának minden tűzével vágyik ki a magányból, a visszavonult életből a szabadságba. Megszeretik egymást és a lány minden óvatosságot félredobva, elmegy szerelmesével egy poétikus svájci házacska. Az itt töltött néhány heti boldogságot azonban drágán kell megfizetniük. A fürdőhely elegáns hoteljében egy nemzetközi kalandornő is tartózkodik, aki a férfinak volt büntársa és kedvese régebben. Ez az asszony még mindig szerelmes és mindenképpen vissza akarja szerezni a férfit; mikor látja, hogy szépszóval nem ér el semmit, zsaroláshoz folyamodik. Mikor aztán megtudja, hogy a férfi mást szeret, döntő lépésre szánja el magát.

Felkeresi a szegény beteg leányt és kíméletlenül tárja eléje a férfi multjának bizonyítékait. A lány szíve nem bírja el a szörnyű izgalmat és bár szerelme örvénylő sietséggel rohan autóján a megmentő orvosáért, nem lehet rajta többé segíteni: míg a férfi odajár, ő meghal. A kalandornő közben elárulja a férfi kilétét a detektívnek is. Amint a férfi a halottas szobát elhagyja, a villa halljában már várják a rendőrök. Sorsa megpecsételődött.

Sajnálunk, ha ez a minden tekintetben kiváló, finom kidolgozású, meghatóan szép film nem találkozna kellő érdeklődéssel és méltánnyal a közönség részéről. Azok közé az alkotások közé tartozik, amelyek nem csak éppen megnéz az ember, hogy eltöltsse vele kellemesen két üres óráját, aztán pedig elmegy vacsorázni. Ezért a filmért érdemes külön két órai szabadidőt szakítani. A látottakon még sokáig eltöpreng az ember, nem lehet felette könnyedén keresztül siklani és napirendre térni. A sok monumentális, nagyszabású történelmi olasz film után egészen más oldaláról ismerjük meg az olasz filmgyártást és szinte meglepődünk a rendezés franciás finomságain, lélektani mélységein. A svájci házacska kandallója előtti jelenet, a szél által lobogtatott függöny az elárult zongora mellett, vagy a befejező kép,

amikor a férfi szótlánul indul el a rendőrökkel, megrázó hatást gyakorol az emberre. — A beteg leányt Maria Mercader játssza, akit a magyar közönség, mint a »Király boldondja« Gildáját szeretett meg. Itt sokkal szélesebb skáláját adhatja művészetének. Bájos, finom, megindító alakítása az erősen drámai részekben sem hagy hátra kívánnivalót. Guido Lazzaroni neve még eléggé ismeretlen nálunk, de aki ebben a szerepében látta, feltétlenül megjegyzi ezután a nevét. Nem férfiszépség, de megnyerő és férfias. Rokonszenves hőst tud formálni a volt bűnöző alakjából. Milena Penovich, aki egyúttal a film egyik írója, pontosan azt adja a démoni vetélytársnő hálátlan szerepében, ami kell, kihangsúlyozva, azt, hogy minden tettét a férfi iránti viszonzatlan szenvedélye irányítja, bosszúja csupán a megunt kedves elkeseredéséből fakad. A fényképezés igen jó, néhány svájci tájfelvételnél a közönség elragadtatva sóhajtott fel, de a szobai felvételekbe is sok ügyességet vitt bele az operatőr. A zenei aláfestés néhol különösen megkapó. A magyar feliratok minden szempontból kifogástalanok. — Irodalmi téma, tökéletes kidolgozás, nagyszerű szereplők, minden a helyén — miért kellett ezt a filmet a kánikula tetőpontján műsorra tűzni?

(Z. K.)

MOZGÓSZÍNHÁZAK, FIGYELEM! Az UFA országos szakmai bemutatója az **Uránia** filmszínházban **augusztus hó 16., 17., 18., 19-én, majd háromnapos megszakítással 23-án és 24-én lesz, mindenkor délelőtt 11 óras kezdettel.**

A »FILMIPISZOK« ELTAVOLITÁSA. A filmvezető alkatrészekre rakódott »filmipiszok« sokszor megrongálja a filmet. A lerakódott emulsió alaposan megkarcolhatja a filmet. A beragadt görgők ugyanezt teszik. A gépet vetítés előtt puha ecsettel tisztítsuk meg. A lerakódott keményebb piszkot erősebb fogkefével tisztítjuk. A kapuvezeteket vagy a rája rakódott és odasült emulsiót sohasem csavarhúzóval vagy fémtárgyval kaparjuk le, hanem keményfa darabkával. Vetítés után ajánlatos a filmvezetőket vaselinnel, vékonyan bekenni, hogy időközben a lerakódott piszok felengedjen. Így aztán puha vászon darabkával könnyen letörölhető. A képkaput soha se »tisztítsuk« ujjhegyünkkel, hanem nem foszló vászondarabkával. A görgők sokszor beragadnak, nem forognak. Különösen a *keskeny*-vetítógépeknél. A görgők oldalait bőségesen öntözzessük *petróleummal*, és ujjunkkal forgassuk. A piszok felenged. Amikor könnyen pörög, megolajozhatjuk. Persze ezt a műveletet nem filmvetítéskor végezzük.

BEMUTATÓFILMSZÍNHÁZAK MŰSORA

ÁTRIUM	Jómadár	VIII. 9-től	Délibáb
CORVIN	Külvárosi órszoba	VII. 28-tól	Léna
DEÁK	Jómadár	VIII. 9-től	Délibáb
FORUM	Végzetes találkozás	VIII. 5-től	Esperia
KASZINO	Jómadár	VIII. 9-től	Délibáb
KORZÓ	Lopott feleség	VIII. 6-tól	Esperia
NEMZETI APOLLÓ	Külvárosi órszoba	VII. 26-tól	Léna
OMNIA	Mintaférj	VIII. 6-tól	Budapest
RADIUS	Körhinta	VIII. 5-től	Mester
SCALA	A százcú ember	VIII. 5-től	Jupiter
SZITTYA	Külvárosi órszoba	VII. 26-tól	Léna
URÁNIA	Egy szerelmes nyár	VIII. 5-től	UFA

Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság által engedélyezett filmek

Kaszakovácsok (Im Tal der Senseschmiede) (Budapest Film) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Tobis filmgyárban 1942. évben készült, 356 m. hosszú,

Fekete hajnal — előzetes (Hausz Mária) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1943. évben készült, 81 m. hosszú,

Magyar világhíradó 1010. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 254 m. hosszú,

UFA világhíradó 197. (Auslandstonwoche Nr. 197 (UFA) hangos riport 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1943. évben készült, 333 m. hosszú,

Luce olasz világhíradó 88. (Hunniá) hangos riport 1 felvonásban, a Luce filmgyárban 1943. évben készült, 282 m. hosszú,

Lázadó férj — előzetes (Ein Walzer mit Dir) (Budapest Film) hangos reklám 1 felvonásban, a Berlin filmgyárban 1943. évben készült, 95 m. hosszú,

Szabadságot Finnországnak (Freiheit für Finnland) (Budapest Film) hangos riport 1 felvonásban, a Tobis filmgyárban 1942. évben készült, 372 m. hosszú,

A babák története (Die Historie der deutschen Puppe) (Budapest Film) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Wien filmgyárban 1940. évben készült, 434 m. hosszú,

Két boldog ember (Zwei glückliche Menschen) (Budapest Film) hangos vígjáték 4 felvonásban, a Wien filmgyárban 1943. évben készült, 2310 m. hosszú,

UFA világhíradó 197. (német beszéd) (UFA Auslandstonwoche Nr. 197. Deutsch gesprochen.) (UFA) hangos riport 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1943. évben készült, 333 m. hosszú,

81. sz. Filmhírdetés (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 58 m. hosszú mozgófényképeket.

Nyilvános előadásra alkalmasnak találta és a mozgófényképüzemekben a magyar nyelvű mozgófényképek kötelező bemutatására előírt arányszámba beszámíthatónak minősítette:

Fekete hajnal (Hausz Mária) hangos drámá 5 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1943. évben készült, 2375 m. hosszú filmet, **mint Magyarországon készült, magyar nyelvű mozgófényképet.**

Előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy nyilvánosan csak úgynevezett keskeny mozgófényképüzemekben szabad bemutatni:

Az átlátszó fa (Durchsichtiges Holz) (Kefifor) hangos ismeretterjesztő 1 fel-

vonásban, az Universum filmgyárban 1940. évben készült, 161 m. hosszú,

Rádium (Kefifor) hangos kultúrfilm 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1940. évben készült, 180 m. hosszú,

Magyar világhíradó 1010. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 102 m. hosszú,

UFA világhíradó 197. (Auslandstonwoche) (Kefifor) hangos riport 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1943. évben készült, 134 m. hosszú, **keskeny mozgófényképeket.**

Előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy nyilvánosan csak úgynevezett keskeny mozgófényképüzemekben és kizárólag 16 éven felüliek előtt szabad bemutatni:

Az élet titka (Mysterium des Lebens) (Kefifor) hangos kultúrfilm 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1937. évben készült, 165 m. hosszú **keskeny mozgófényképet.**

Előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy azon csak 16 éven felüliek vehetnek részt:

Inkognitó (Le roi) (Hunniá) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Les Films Modernes gyárban 1937. évben készült, 2653 m. hosszú **mozgófényképet,**

Külföldre kivinni engedélyezte:
Biggini Magyarországon (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 86 m. hosszú,

Napközi otthonok (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 25 m. hosszú,

Pécs felajánlása Jézus Szívének (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 25 m. hosszú,

Hortobágyi Hídi vásár (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 29 m. hosszú,

Családunk szegénye (Hausz Mária) zenés bohózat 8 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1943. évben készült, 2403 m. hosszú,

Családunk szegénye — előzetes (Hausz Mária) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1942. évben készült, 62 m. hosszú mozgófényképeket.

Egy eskőért — előzetes (Nacht ohne Abschied) (UFA) hangos reklám 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1942. évben készült, 63 m. hosszú,

Egy eskőért (Nacht ohne Abschied) (UFA) hangos drámá 4 felvonásban, az Universum filmgyárban 1942. évben készült, 2125 m. hosszú,

Rablólovag (Gjest Baardsen) (Kovács Gusztáv) hangos néprege 5 felvonás-

ban, a Norsk filmgyárban 1941. évben készült, 2478 m. hosszú,

Méltóságos kisasszony (Terno Film) hangos vígjáték 5 felvonásban a Hunnia filmgyárban 1936. évben készült, 2274 m. hosszú,

Magyar világhíradó 1012. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 250 m. hosszú,

LUCE olasz világhíradó 90. (Hunniá) hangos riport 1 felvonásban, a LUCE filmgyárban 1943. évben készült, 325 m. hosszú,

Hegyi titánok (Die deutsche Bergwacht) (Nagy Mária) hangos riport 1 felvonásban, a Bavaria filmgyárban 1942. évben készült, 510 m. hosszú,

Áprilisi tréfa (Una famiglia impossibile) (Horváth János) hangos vígjáték 4 felvonásban, az E. I. A. filmgyárban 1942. évben készült, 2062 m. hosszú,

Rajzos híradó 166. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 153 m. hosszú,

UFA magazin 15. (UFA Magazin 124.) (UFA) hangos riport 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1943. évben készült, 311 m. hosszú,

UFA magazin 16. (UFA Magazin 125.) (UFA) hangos riport 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1943. évben készült, 265 m. hosszú,

Családi titok (Le secret de polichinelle) (Diacsek Film) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Paris Cinema Loc. filmgyárban 1939. évben készült, 2326 m. hosszú,

UFA világhíradó 199. sz. (Auslandstonwoche Nr. 199.) (UFA) hangos riport 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1943. évben készült, 318 m. hosszú,

Orient express — előzetes (Délbáb Film) hangos reklám 1 felvonásban a Hunnia filmgyárban 1943. évben készült, 95 m. hosszú,

Párizsi románc (Romanze in Moll) (Budapest Film) hangos drámá 5 felvonásban, a Tobis filmgyárban, 1943. évben készült, 2748 m. hosszú,

Gól! (Das grosse Spiel) (Nagy Mária) hangos drámá 4 felvonásban, a Bavaria filmgyárban 1943. évben készült, 2360 m. hosszú **mozgófényképeket.**

Felelős szerkesztő:

MATOLAY K. GÉZA dr.

Felelős kiadó:

LIEBER LÁSZLÓ dr.

Kiadóhivatali főnök:

GYIMESY KÁSÁS ERNŐ

Készült a

»Jövő« nyomdaszövetkezet műhelyében

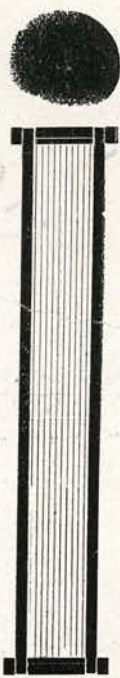
Budapest, IX., Erkel-u. 17.

Telefon: 182—278.

Egy ötlettelen író
Egy kétes úriember
Egy bájos feleség
és még ketten
szerepelnek

a

TOBIS

Ilyen a feleségem! ●

*c. szellemes
házassági bohózatában*

FŐSZEREPLŐK: **ELFIE MAYERHOFER**
HANS SÖHNKER

RENDEZŐ: **A. M. RABENALT**

FORGALOMBA HOZZA:

VII., RÁKÓCZI-ÚT 52. TELEFON: 224-435

Budapest,
1943.
aug. 11
V évf.
32. sz.
Egyes
szám ára:
70 fill.

Magyar Kivánságverseny

Szerkesztő
Dr. Matólay
K. Géza

„MAGYAR KIVÁNSÁGHANGVERSENY”

ÁTRIUM
HÖRŐ